

26. maj 2015

Qanoq iliorluta meeqqat pitsaanerusemik angerlarsimaffiup avataanut inissitagut nammi-neersinnaanissaannut ikiorsersinnaanerivut pillugu apeqquteqaat aallaavigalugu oqallisissiaq.

(Inatsisartunut ilaasortaq Agathe Fontain, Inuit Ataqatigiit)

Qulequtaq soqutiginarluinnaqqissaarteq Agathe Fontain Inuit Ataqatigiinneersup oqallisissiaa Siumumiit imak oqaaseqarfigissavarput.

Siumut tunngaviusemik anguniangaraa ilaqutariit inuiaqatigiinni qitiusut susassareqatigiittullu. Siumup anguniarpaa meeqqat inuuasuttullu toqqissisimasut, peqqissut imminnut tatigisut. Inoqatiminnut ataqqinnittut, tarnikkut timikkullu nukittuut. Kinaassutsiminnut ilisimaarinnittut pilersinnissaat. Ilaqutariit tunngavissineqassapput inuunermi aallartillaarsinnaaqullugit. Tamannalu piviusunngortinneqassaaq angajoqqaat, inatsisartut, Naalakkersuisut, kommune, kattuffiit susassaqtullu tamaasa suleqatigiinnerisigut.

Kinaluunniit meeraq illersorneqassaguni pingaaruteqarlunnaartuuvoq naartuunerminiilli illersorneqarlunilu kissaataanissaa. Meerartaarnissamut akisussaassuseqarnissaa pilersuisinnaanerlu angajoqqaatut pisussaaffiupput tamatigut inerisartuaannagassat. Meeraq inerititaqarfiusoq tassaajuarpoq isummersorneqartoq, nakkutigineqartoq, piffissaqarfigineqartoq minnerunngitsumillu asaneqartoq.

Angerlarsimaffiup avataanut meeqqat inissineqartartut pillugit pikkorluffigineqartut annerpaamik tassaapput inatsisitigut sanngiippallaamik inissisimanerput, taassumalu malitsigisaanik qanimut naapititsineq pinnani ilaqutariit avissaartinneqartarmata. Meeqqanik inuusuttunillu ikiorsiisarneq pillugu Inatsisartut peqqussutaanni tamanna pillugu allassimasoqarpoq. Avissaartitaaneq inummi pineqartuni anniaat ikitut annertusineqartarpoq. Tamanna sakkortuumik apeqquseqartariaqarparput, ilumut peqqinnartuua ilaqutariit avissaartiinnarlugit angerlarsimaffiup avataanut inissiiginnartarnis-sarput.

Assigiinnanginnerpaa allunaasaq ilattoq piffissaqarfigalugu peqqissaartumik ilaajarnissaa, ikerinnakkut kipiinnarnagu?

Maluginiarneqartuarpoq ukiuni kingullerni meeqqat angerlarsimaffiup avataanut inissinneqartartut kisitsisitigut annertusiartortumik inissikkiartulersimanagerat. Ilisimasariaqarparpulli meeqqat amerlanerpaartaasa angajoqqaatik atuisuugaluarpata, sumiginnaasuugaluarpata qanorluunniit misigissut-sikkut illersorusuttuaannarmagit. Avissaartitaanerullu kinguneragut inuttut inerinnissaraluami timi amigaateqalersillugu immiini paasiuminaatsitat qalleraatilerangasa inuunermi anguniakkat kimeeruttut ittarnnerisa takussutissaqartilerpaat siunertaarunneq piumassuseerunnerlu meeqqani inuusut-tunillu atugaalertarmat.

Siunissamut ungasinnerusumut isigaluni allannngortinniagassaq unamminartuuvoq. Kisianni Siumumiit oqariartuutigerusutarput takutikkumasarpullu qitiusoq uaniippoq: Ilaqutariit avissaartiinnarnagit qanimulli ilaqutariit katsorsarneqarnissamik neqeroorfigineqarsinnaanerit inerisarneqartariaqalermat.

Taamaasiorneq immiini sorlanitsitsisussaammat pitsaap tungaanut matuersaateqalernissamut. Ileqqoq katattariaqaligarput tassaammat inoqatitta ilaannut ilutsinni eqqartuussinersuaq, naqissuseereer-nersuaq, suujunnaarsitinerlu.

Siumumiit tapersorlugulu oqariartuutigerusutarput imak ersaritsigisumik oqaatigisariaqarpara.

Angajoqqaat angajoqqaareeraluurtulluunniit pikkorissarneqartuarnissaat qitiutittariaqaripput.

Perorsaanikkut maligassiuinikkullu sanngiiffiit nukittorsarniarlugit qitiusoq iliuuseqarfigisariaqarat-sigu. Taamaasiornikkut susassareqatigiinnerput tassani nukinik ataatsimoorfeqarluta ineriartortittariaqaleratsigu.

Ilisimavarpummi nalunagulu ulloq unnuarlu angerlarsimaffinni sulisut piginnaasamikkut nikingasinnaanerat piumasatsitulli timitaliiniarnerat assigiinnngittuusinnaasarmata. Meeraq inuusuttorluunniit pisariaqartitsinera naapertorlugu ikiuisussat tassaajuarput kommune, atuarfiit, meeqqeriviillu. Kisiannili iluoorpoq suut tamaasa imminnut ataqatigiimmata. Uani ersarinnerusussatut Siumumiit kaammattuutigerusutarput tassaavoq ammasumik torersumillu oqaloqatigiissinnaanerput.

Angajoqqaat aamma taakkuusariaqarput peqataanerusariaqartut, imminnullu piumaffiginerusariaqartut peqqinnerusumik inuuneqarnissamut.

Qujassutissatut aammali isumalluarnartutut neriulluarfigisassarput manna piviusunnngortinneqalerpoq; “*Qitiusumik Siunnersuisarfik*” taamaakkaluartoq sulii itinerusumik eqqarsaqqinnissarput uani pisariaqarpoq, taassumaannaalluunniit ajornartorsiut tamakkiisumik kivissinnaanngilaa, aamma kommunet ullumikkutut inissisimagallartillugit saaffiginniffissat nakkutilliisussallu nukissamik ilivitsumik peqanngillat, juumuut pædagogillu sakkussanik siammartigassaannik aamma kaasarfimmioqartittariaqarpagut.

Inuusuttut 18-leereernerminni ingerlaqqinnissaanni inunnik maligassiuilluartunik pisariaqartitsiu-aannarput. ilaqartarput ingerlaqqikkusukkaluartunik taammaattorli nalornisunik, imaluunniit ajorluartunik ilaatigut ilaqartarput unittuuissimasunik. Pingaaruteqarpoq unittuunnginnissaq pillugu ersarissumik oqariartorfigisarnissaat, oqaluffigineqaannarani aammali aperineqartarnissaq uani eqqumaffissat pingaaruteqartuaannartut ilagaat.

Qanoq inuuneqarusunnerat, qanoq takorluugaqarnerat. Taassuma ilutigisaanik qanoq kinguneqarsinnaaneraniq assiliannngortitsilluni takorluuilersitsineq pikkoriffiginerusariaqakkatta ilagivaat.

Siumut isumaqarpoq inuiaqatigiinni siammartertariaqarippuut susassareqatigiinnerput ersarissuq saqqumilaartissallugu. Aamma eqqartuusserpalaartumik pissuseqartilluta pineqartut ammut naqittaratsigit tamanna isummorsorfigeqqittariaqarparput. Angajoqqaatullu akisussaaffik inuiaqatigiinni nukittunerusumik atorneqarsinnaasariaqarnera Siumumiit sakkortuumik kaammattuutigerusupparput.

Paasineqarnissaq kikkut tamarmik pisariaqartippaat, ilaqutariillu peqqissut amerlanerulersikkumagutsigit avissaartiinnarnagit qanimut tikillugit katsorsarneqarnissamik pisariaqartitsisut ikiorsinnaasariaqarpagut, taamaasilluni naasupiluup sorlassaralui siammartinngitsuugassagut annikillisaavigisinnaavagut.

Taamatut Siumumiit isumaqarluta oqalliseqataanissamut qilanaarpugut.

Laura Táunâjik

Siumut